

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 37/17
Luksemburgā, 2017. gada 4. aprīlī

Spriedums lietā C-544/15
Sahar Fahimian/Bundesrepublik Deutschland

Valsts drošības apsvērumu dēļ valsts iestādes var atteikt Irānas valstspiederīgajai, kas ir saņēmusi tādas universitātes diplomu, uz kuru attiecas ierobežojoši pasākumi, izsniegt vīzu studijām tādā sensitīvā jomā kā informācijas tehnoloģiju drošība

Lai gan valsts iestādēm ir plaša novērtējuma brīvība attiecībā uz valsts drošības apdraudējuma esamību, tomēr lēmums par atteikumu ir pienācīgi jāpamato

Irānas pilsoni S. Fahimian ir maģistra diploms informācijas tehnoloģiju zinātnē, un to izsniegusi Sharif University of Technology (Irāna). Eiropas Savienība pret šo universitāti ir pieņēmusi ierobežojošus pasākumus, tādēļ ka tā sniedz atbalstu Irānas valdībai, it īpaši militārā jomā.

2012. gadā S. Fahimian saņēma stipendiju no Darmštates tehniskās universitātes (*Technische Universität Darmstadt*, Vācija) *Center for Advanced Security Research Darmstadt (CASED)*, lai tajā turpinātu studijas doktorantūrā. Viņas pētījuma projekts bija mobilo sistēmu drošība, ieskaitot ieviešanu konstatēšanu viedtālrunos, līdz pat drošības protokoliem. Tad S. Fahimian iesniedza pieteikumu par vīzu studiju nolūkiem Vācijas vēstniecībā Teherānā. Tā kā viņai šī vīza tika atteikta, viņa cēla prasību *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija). Vācijas valdība šo atteikumu pamatoja ar raizēm par to, ka zināšanas, kuras S. Fahimian iegūs šo pētījumu laikā, vēlāk varētu tikt izmantotas Irānā ļaunprātīgiem mērķiem (piemēram, konfidencialās informācijas vākšanai rietumvalstīs, iekšējām represijām vai, vispārīgāk, saistībā ar cilvēktiesību pārkāpumiem).

Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Berlin* lūdza Tiesai interpretēt Direktīvu 2004/114 par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju [...] nolūkā¹. Šīs direktīvas mērķis ir padarīt Eiropu par studiju un profesionālās apmācības pasaules augsta līmeņa centru, veicinot studentu, kas ir trešo valstu valstspiederīgie, mobilitāti, ja tie vēlas doties uz Eiropas Savienību mācību nolūkos. Tomēr, lai šādu vīzu varētu piešķirt, direktīvā tostarp tiek prasīts, lai pieteikuma iesniedzēju nevarētu uzskatīt par tādu, kas rada apdraudējumu valsts drošībai. *Verwaltungsgericht Berlin* jautā, konkrēti, vai valsts iestādēm ir plaša novērtējuma brīvība (kuru var pārbaudīt tiesā tikai ierobežoti), lai noteiktu, vai pieteikuma iesniedzējs rada apdraudējumu valsts drošībai, un vai tās drīkst atteikt vīzas piešķiršanu tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā.

Ar savu šodienas spriedumu Tiesa atbild, ka valsts kompetentajām iestādēm ir plaša novērtējuma brīvība, lai, ņemot vērā visu atbilstošo informāciju, kas raksturo tāda trešās valsts valstspiederīgā situāciju, kurš lūdz izsniegt vīzu studiju nolūkiem, pārbaudītu, vai šis pēdējais minētais rada valsts drošības apdraudējumu, pat ja tikai potenciālu.

Turklāt direktīva neliedz valsts kompetentajām iestādēm atteikties šādiem nolūkiem uzņemt attiecīgās dalībvalsts teritorijā trešās valsts valstspiederīgo, kas i) ir ieguvis diplomu vienā no universitātēm, uz kurām attiecas Savienības ierobežojošie pasākumi (to būtiska līmeņa saistību dēļ ar Irānas valdību militārā jomā vai ar to saistītās jomās), un kas ii) šajā dalībvalstī paredz veikt pētījumus valsts drošībai sensitīvā jomā, ja šo iestāžu rīcībā esošā informācija ļauj uzskatīt, ka šīs

¹ Padomes 2004. gada 13. decembra Direktīva 2004/114/EK par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, nesaņemot atalgojumu, vai brīvprātīga darba nolūkā (OV 2004, L 375, 12. lpp.).

personas šajos pētījumos gūtās zināšanas var tikt vēlāk izmantotas valsts drošībai pretējiem mērķiem. Tiesa šajā ziņā precizē, ka konfidencialas informācijas vākšana rietumvalstīs, iekšējās represijas vai, vispārīgāk, cilvēktiesību pārkāpumi ir mērķi, kas ir pretēji valsts drošības saglabāšanai.

Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Berlin* ir jāpārbauda, vai pret *S. Fahimian* pieņemtais lēmums ir balstīts uz pienācīgu pamatojumu un vai tam ir pietiekami pārliecinošs faktiskais pamats.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstīm tiesvedībā, kuru tās izskata, uzdot jautājumu Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai par Savienības tiesību akta spēkā esamību. Tiesa neizspriež valsts tiesvedību. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta atbilstoši Tiesas nolējumam. Šis nolēmums ir tāpat saistošs citām valsts tiesām, kurām izskatīšanai tiks iesniegts līdzīgs problēmjautājums.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA vietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127